

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

(ו) והמן פזרע גד הוא ועינו כעין הפדלח: (ו) והמן פזרע גד הוא ועינו כעין הפדלח: (ו) ומנא כבר זרע גדא הוא וחזויה כחזו בדלחא:
 (ח) שטו העם ולקטו וטחנו ברחים או דכו במדכה ובשלו בפרור ועשו אתו עגות והיה טעמו כטעם לטד השמן: (ח) שטו העם ולקטו וטחנו ברחים או דכו במדכה ובשלו בפרור ועשו אתו עגות והיה טעמו כטעם לטד השמן: (ח) שטו העם ולקטו וטחנו ברחים או דצבי טחין בריחא או דצבי דאיך במדכתא ומבשלין ליה בקורא ועבדו תניה גריצו והוה טעמיה כטעם דליש במשחא:
 (ט) ובדרת הטל על המחנה לילה ירד המן עליו: (ט) ובדרת הטל על המחנה לילה ירד המן עליו: (ט) וכד נחית טלא על משריתא ליליא נחית מנא עלוהי:
 (י) וישמע משה את העם בכה למשפחתיו איש לפתח אהלו ויחר אף יהוה מאד ובעיני משה רע: (י) וישמע משה את העם בכה למשפחתיו איש לפתח אהלו ויחר אף יהוה מאד ובעיני משה רע: (י) וישמע משה ית עמא ככו לזרעיהון גבר בתרע משכניה ותקף ויגזא דין לתרא ובעיני משה ביש:
 (יא) ויאמר משה אל יהוה למה הרעת לעבדך ולמה לא מצאתי חן בעיניך לשום את משא כל העם הזה עלי: (יא) ויאמר משה אל יהוה למה הרעת לעבדך ולמה לא מצאתי חן בעיניך לשום את משא כל העם הזה עלי: (יא) ויאמר משה קדם יי למה אבאשתא לעבדך ולמה לא אשכחית רחמין קדמך לשואה ית מטול כל עמא דדין עלי:
 (יב) האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו פי תאמר אלי שאהו בחיקך פאשר ישא האמן את הינק על האדמה אשר נשבעת לאבותיו: (יב) האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו פי תאמר אלי שאהו בחיקך פאשר ישא האמן את הינק על האדמה אשר נשבעת לאבותיו: (יב) האב אנא לכל עמא דדין אם בני אנון דאמרת לי טוביהו בתקף כמא דמסובר תרבינא ית ינקא על ארעא די קמתא לאבתוהי:
 (יג) מאין לי בשר לתת לכל העם הזה פי יבכו עלי לאמר תנה לנו בשר ונאכלה: (יג) מאין לי בשר לתת לכל העם הזה פי יבכו עלי לאמר תנה לנו בשר ונאכלה: (יג) מנן לי בשרא למיחב לכל עמא דדין ארי ככו עלי למימר הב לנא בסרא וניכול:
 (יד) לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה פי כבד ממני: (יד) לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה פי כבד ממני: (יד) לית אנא יכיל בלחודי לסוכרא ית כל עמא דדין ארי יקיר מני:
 (טו) ואם ככה את עשה לי הרגני נא הרג אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי: (טו) ואם ככה את עשה לי הרגני נא הרג אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי: (טו) ואם כדון את עבד לי קטלני כען קטול אם אשכחית רחמין קדמך ולא אחזי בבישתי:
 (טז) ויאמר יהוה אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת פי הם זקני העם וטטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך: (טז) ויאמר יהוה אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת פי הם זקני העם וטטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך: (טז) ואמר יי למשה כגוש קדמי שבעין גברא מסבי ישראל די ידעת ארי אנון סבי עמא וסרכוהי ותרבר יתהון למשכו זמנא ויתערתון תמן עמך:
 (יז) וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתני מן הרוח אשר עליך ושמתני עליהם ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה ואצלתני מן הרוח אשר עליך ושמתני עליהם ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

לְבַדָּהּ: (יז) וְאַתְּגִלִּי וְאֶמְלֵל עִמָּךְ תִּמְנוּ וְאַרְבִּי מִן רוּחָא דִּי עֲלֵה וְאַשְׁוִי עֲלֵיהוֹן וְיִסְבְּרוּן עִמָּךְ בְּמִטּוֹל עִמָּא וְלֹא תִסְבֵּר אֶת בְּלַחֲוֹדָךְ:

(יח) וְאֵל הָעַם תֹּאמַר הִתְקַדְּשׁוּ לְמַחֵר וְאֶכְלֹתֶם בָּשָׂר כִּי בִכִּיתֶם בְּאֲזֵנֵי יְהוָה לֵאמֹר מִי יֵאָכְלֵנוּ בָּשָׂר כִּי טוֹב לָנוּ בְּמִצְרַיִם וְנִתַּן יְהוָה לָכֶם בָּשָׂר וְאֶכְלֹתֶם: (יח) וְאֵל הָעַם תֹּאמַר הִתְקַדְּשׁוּ לְמַחֵר וְאֶכְלֹתֶם בָּשָׂר כִּי בִכִּיתֶם בְּאֲזֵנֵי יְהוָה לֵאמֹר מִי יֵאָכְלֵנוּ בָּשָׂר כִּי טוֹב לָנוּ בְּמִצְרַיִם וְנִתַּן יְהוָה לָכֶם בָּשָׂר וְאֶכְלֹתֶם: (יח) וְלֵעֲמָא תִימַר אֲזַדְמַנּוּ לְמַחֵר וְתִיכְלוּן בְּסָרָא אַרְי בְּכִיתוּן קֳדָם יְיָ לְמִימַר מִן וְכִלְנָנָא בְּסָרָא אַרְי טַב לָנָא בְּמִצְרַיִם וְיִתַּן יְיָ לָכוּן בְּסָרָא וְתִיכְלוּן:

(יט) לֹא יוֹם אֶחָד תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמִים וְלֹא חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרֵה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם: (יט) לֹא יוֹם אֶחָד תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמִים וְלֹא חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרֵה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם: (יט) לֹא יוֹמָא חַד תִּיכְלוּן וְלֹא תְרֵין יוֹמִין וְלֹא חֲמִשָּׁא יוֹמִין וְלֹא עֶשְׂרָא יוֹמִין וְלֹא עֶשְׂרִין יוֹמִין:

(כ) עַד חֲדָשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי מֵאַסְתֶּם אֶת יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וְתִבְכּוּ לְפָנָיו לֵאמֹר לָמָּה זֶה יֵצְאָנוּ מִמִּצְרַיִם: (כ) עַד חֲדָשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי מֵאַסְתֶּם אֶת יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וְתִבְכּוּ לְפָנָיו לֵאמֹר לָמָּה זֶה יֵצְאָנוּ מִמִּצְרַיִם: (כ) עַד יְרַח יוֹמִין עַד דִּי תְקוּצוּן בֵּיהּ וְיִהְיֵי לָכוּן לְתַקְלָא חֲלָף דְקִצְתוּן יַת מִימְרָא דִּי דְשִׁכְנָתִיהּ שְׁרִית בִּינֵיכוּן וּבְכִיתוּן קֳדָמוּהִי לְמִימַר לְמָא דְנָוּ נִפְקָנָא מִמִּצְרַיִם:

(כא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שִׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הָעַם אֲשֶׁר אָנֹכִי בְּקִרְבּוֹ וְאַתָּה אֹמְרֶת בָּשָׂר אֲתוֹן לֶהֱם וְאֶכְלוּ חֲדָשׁ יָמִים: (כא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שִׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הָעַם אֲשֶׁר אָנֹכִי בְּקִרְבּוֹ וְאַתָּה אֹמְרֶת בָּשָׂר אֲתוֹן לֶהֱם וְאֶכְלוּ חֲדָשׁ יָמִים: (כא) וְאֹמֶר מֹשֶׁה שִׁית מָאָה אֶלְפִין גְּבָרָא רַגְלָאָה עִמָּא דִּי אָנָּא בִּינֵיהוֹן וְאַתָּה אֹמְרֶת בְּסָרָא אֲתוֹן לֶהוֹן וְיִיכְלוּן יַרַח יוֹמִין:

(כב) הַצֵּאן וּבִקֵּר יִשְׁחַט לָהֶם וּמִצֵּא לָהֶם אִם אֵת כָּל דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמִצֵּא לָהֶם: (כב) הַצֵּאן וּבִקֵּר יִשְׁחַט לָהֶם וּמִצֵּא לָהֶם אִם אֵת כָּל דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמִצֵּא לָהֶם: (כב) הַעֲזוּ וְתוֹרִיו יִתְנַכְסוּן לָהוֹן הִיִּסְפְּקוּן לָהוֹן אִם יַת כָּל נֹגְזֵי יִמָּא יִתְפַּנְשׁוּן לָהוֹן הִיִּסְפְּקוּן לָהוֹן:

(כג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל מֹשֶׁה הִיךְ יְהוָה תִּקְצֹר עֵתָה תִרְאָה הַיִּקְרָה דְּבָרֵי אִם לֹא: (כג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל מֹשֶׁה הִיךְ יְהוָה תִּקְצֹר עֵתָה תִרְאָה הַיִּקְרָה דְּבָרֵי אִם לֹא: (כג) וַיֹּאמֶר יְיָ לְמֹשֶׁה הַמִּימְרָא דִּי יִתְעַבֵּב כְּעוֹן תַּחֲזִי הִיעֲרַעְנָה פִּתְגָמֵי אִם לֹא:

(כד) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֵל הָעַם אֶת דְּבָרֵי יְהוָה וַיֵּאָסֵף שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעַם וַיַּעֲמֵד אֹתָם סְבִיבַת הָאֹהֶל: (כד) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֵל הָעַם אֶת דְּבָרֵי יְהוָה וַיֵּאָסֵף שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעַם וַיַּעֲמֵד אֹתָם סְבִיבַת הָאֹהֶל: (כד) וַיִּפְקֵם מֹשֶׁה וּמְלִיל לְעִמָּא יַת פִּתְגָמֵי דִּי וּכְנִשׁ שִׁבְעִין גְּבָרָא מִסְבֵּי עִמָּא וְאָקַם יְתוּהוֹן סָחוּר סָחוּר לְמִשְׁבָּנָא:

(כה) וַיִּרְדּוּ יְהוָה בְּעֵנָן וַיְדַבֵּר אֵלָיו וַיֵּאָצֵּל מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל שִׁבְעִים אִישׁ הַזִּקְנִים וַיְהִי כְּנֹחַ עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסְפוּ: (כה) וַיִּרְדּוּ יְהוָה בְּעֵנָן וַיְדַבֵּר אֵלָיו וַיֵּאָצֵּל מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל שִׁבְעִים אִישׁ הַזִּקְנִים וַיְהִי כְּנֹחַ עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסְפוּ: (כה) וְאַתְּגִלִּי יְיָ בְּעֵנָנָא וּמְלִיל עֲמִיּהּ וְרַבִּי מִן רוּחָא דִּי עֲלוּהִי וַיְהִי עַל שִׁבְעִין גְּבָרָא סְבִיָּא וְהוּהוּ כַּד שָׂרַת עֲלֵיהוֹן רוּחַ נְבוּאָה וּמִתְנַבְּאוּן וְלֹא פִסְקוּן:

(כו) וַיִּשְׂאָרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בְּמַחְנֵה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מִידָד וַתִּנַּח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בְּפִתְתֵיבִים וְלֹא יֵצְאוּ הָאֹהֶלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בְּמַחְנֵה: (כו) וַיִּשְׂאָרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בְּמַחְנֵה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מִידָד וַתִּנַּח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בְּפִתְתֵיבִים

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

ולא יֵעָאוּ הָאֱהָלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמִּחְנָה: (כו) וְאֲשַׁתְּאֵרוּ תַרְוֵי גְבֻרִין בְּמִשְׁרִיתָא שׁוּם חַד אֱלֹדֵד וְשׁוּם תַּנְנִנָא מִיַּד וְשֵׁרֵת עֲלֵיהוֹן רוּחַ נְבוּאָה וְאֲנָוּן בְּכַתִּיבָא וְלֹא נִפְקוּ לְמִשְׁכְּנָא וְאִתְנַבְּאוּ בְּמִשְׁרִיתָא:

(כז) וַיִּרְץ הַנֶּעֱד וַיִּגְד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֱלֹדֵד וּמִיַּד מִתְנַבְּאִים בַּמִּחְנָה: (כז) וַיִּרְץ הַנֶּעֱד וַיִּגְד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֱלֹדֵד וּמִיַּד מִתְנַבְּאִים בַּמִּחְנָה: (כז) וְרַחֵט עוֹלָמָא וְחַוֵּי לְמֹשֶׁה וְאֹמֵר אֱלֹדֵד וּמִיַּד מִתְנַבְּאוּן בְּמִשְׁרִיתָא:

(כח) וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִשְׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחַרְיוֹ וַיֹּאמֶר אֲדָנִי מֹשֶׁה כָּלְאָם: (כח) וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִשְׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחַרְיוֹ וַיֹּאמֶר אֲדָנִי מֹשֶׁה כָּלְאָם: (כח) וְאַתָּה יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִשְׁמִשְׁנֵיהּ דְּמֹשֶׁה מְעוֹלְמוֹתֵיהּ וְאֹמֵר רַבּוּנִי מֹשֶׁה אֶסְרֶנּוּן:

(כט) וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה הַמְּקַנָּא אַתָּה לִי וּמִי יִתֵּן כָּל עַם יְהוָה נְבִיאִים כִּי יִתֵּן יְהוָה אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם: (כט) וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה הַמְּקַנָּא אַתָּה לִי וּמִי יִתֵּן כָּל עַם יְהוָה נְבִיאִים כִּי יִתֵּן יְהוָה אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם: (כט) וְאֹמֵר לִיה מֹשֶׁה הַקְּנָאתִי אֶת מְקַנָּא לִי רַעֲיָנָא פּוֹן דִּיהוֹן כָּל עַמָּא דְּנִי נְבִיאִין אַרְי יִתֵּן יְיָ יֵת רוּחַ נְבוּאָתֵיהּ עֲלֵיהוֹן:

(ל) וַיֹּאסֵף מֹשֶׁה אֶל הַמִּחְנָה הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ל) וַיֹּאסֵף מֹשֶׁה אֶל הַמִּחְנָה הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ל) וְאַתְּכֻנֵשׁ מֹשֶׁה לְמִשְׁרִיתָא הוּא וְסָבִי יִשְׂרָאֵל:

(לא) וְרוּחַ נִסְע מֵאֵת יְהוָה וַיִּגְזוּ שְׁלוֹיִם מִן הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל הַמִּחְנָה כְּדָרָךְ יוֹם כַּה וּכְדָרָךְ יוֹם כַּה סְבִיבוֹת הַמִּחְנָה וּכְאֻמְתִּים עַל פְּנֵי הָאָרֶץ: (לא) וְרוּחַ נִסְע מֵאֵת יְהוָה וַיִּגְזוּ שְׁלוֹיִם מִן הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל הַמִּחְנָה כְּדָרָךְ יוֹם כַּה וּכְדָרָךְ יוֹם כַּה סְבִיבוֹת הַמִּחְנָה וּכְאֻמְתִּים עַל פְּנֵי הָאָרֶץ: (לא) וְרוּחָא נִטַּל מִן קֳדָם יְיָ וְאַפְרַח שְׁלִיּוֹ מִן יִמָּא וְיִמָּא עַל מִשְׁרִיתָא כְּמַהֲלָךְ יוֹמָא לְכָא וּכְמַהֲלָךְ יוֹמָא לְכָא סְחוֹר סְחוֹר לְמִשְׁרִיתָא וּכְרוּם תַּרְתִּין אֲמִין עַל אֲפִי אֲרַעָא:

(לב) וַיִּקֶּם הָעָם כָּל הַיּוֹם הַהוּא וְכָל הַלַּיְלָה וְכָל יוֹם הַמִּחְרָת וַיֹּאסְפוּ אֶת הַשְּׁלוֹ הַמִּמְעִיט אֶסֶף עֲשָׂרָה חֲמֻרִים וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שְׁטוּחַ סְבִיבוֹת הַמִּחְנָה: (לב) וַיִּקֶּם הָעָם כָּל הַיּוֹם הַהוּא וְכָל הַלַּיְלָה וְכָל יוֹם הַמִּחְרָת וַיֹּאסְפוּ אֶת הַשְּׁלוֹ הַמִּמְעִיט אֶסֶף עֲשָׂרָה חֲמֻרִים וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שְׁטוּחַ סְבִיבוֹת הַמִּחְנָה: (לב) וְקָם עַמָּא כָּל יוֹמָא הַהוּא וְכָל לַיְלָא וְכָל יוֹמָא דְּבַתְרוּהִי וּכְנִשּׁוּ יֵת שְׁלִיּוֹ דְּאֻעַר כְּנִשׁ עֲשָׂרָא דְּגוֹרִין וְשְׁטְחוּ לָהוֹן מִשְׁטִיחִין סְחוֹר סְחוֹר לְמִשְׁרִיתָא:

(לג) הַבֶּשֶׂר עוֹדְנֵוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם טָרִם יִכְרַת וְאִף יְהוָה חָרָה בְּעַם וַיִּף יְהוָה בְּעַם מִכָּה רַבָּה מְאֹד: (לג) הַבֶּשֶׂר עוֹדְנֵוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם טָרִם יִכְרַת וְאִף יְהוָה חָרָה בְּעַם וַיִּף יְהוָה בְּעַם מִכָּה רַבָּה מְאֹד: (לג) בְּסָרָא עַד כְּעוּ בֵּין שְׁנֵיהוֹן עַד לֹא פִסַּק וְרַגְזָא דְּנִי תַקִּיף בְּעַמָּא וְקַטַּל יְיָ בְּעַמָּא קַטוּל סְגִי לְחָרָא:

(לד) וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא קְבֻרוֹת הַתְּאֻוָּה כִּי שָׁם קָבְרוּ אֶת הָעָם הַמִּתְאֻוִּים: (לד) וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא קְבֻרוֹת הַתְּאֻוָּה כִּי שָׁם קָבְרוּ אֶת הָעָם הַמִּתְאֻוִּים: (לד) וְקִרְא יֵת שְׁמָא דְּאַתְרָא הַהוּא קְבֻרֵי דְּמִשְׁאֲלֵי אַרְי תַּמּוּן קָבְרוּ יֵת עַמָּא דְּשְׂאִילוּ:

(לה) מִקְבֻרוֹת הַתְּאֻוָּה נָסְעוּ הָעָם חֲצֵרוֹת וַיְהִיוּ בְּחֲצֵרוֹת: (לה) מִקְבֻרוֹת הַתְּאֻוָּה נָסְעוּ הָעָם חֲצֵרוֹת וַיְהִיוּ בְּחֲצֵרוֹת: (לה) מִקְבֻרֵי דְּמִשְׁאֲלֵי נִטְלוּ עַמָּא לְחֲצֵרוֹת וְהוּוּ בְּחֲצֵרוֹת:

יב וַתִּדְבֹר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁהָ עַל אֲדוֹת הָאִשָּׁה הַכַּשִּׁית אֲשֶׁר לָקַח כִּי אִשָּׁה כַּשִּׁית לָקַח: (א) וַתִּדְבֹר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁהָ עַל אֲדוֹת הָאִשָּׁה הַכַּשִּׁית אֲשֶׁר לָקַח כִּי אִשָּׁה כַּשִּׁית לָקַח: (א) וּמְלֻלַת מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁהָ עַל עֶסַק אֲתָתָא שְׁפָרְתָא דִּי נָסִיב אַרְי אֲתָתָא שְׁפָרְתָא דְּנָסִיב דְּחִיקָ:

(ב) וַיֹּאמְרוּ הָרַק אֵף בְּמִשְׁהָ דְּבַר יְהוָה הֲלֹא גַם בָּנֵוּ דְּבַר וַיִּשְׁמַע יְהוָה: (ב) וַיֹּאמְרוּ הָרַק אֵף בְּמִשְׁהָ דְּבַר יְהוָה הֲלֹא גַם בָּנֵוּ דְּבַר וַיִּשְׁמַע יְהוָה: (ב) וְאֹמְרוּ הַלְחוֹד בְּרַם בְּמִשְׁהָ מְלִיל יְיָ הֲלֹא אִף עַמְנָא מְלִיל וְשִׁמִּיעַ קָדָם יְיָ:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

(ג) וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: (ג) וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: (ג) וּבִגְבֹרַת מֹשֶׁה עָנֹתוֹ לְחַדָּא מִכָּל אֲנָשָׁא דִּי עַל אַפֵּי אֲרֵעָא:

(ד) וַיֹּאמֶר יְהוָה פֶּתָאֵם אֵל מֹשֶׁה וְאֵל אֶהְרֹן וְאֵל מִרְיָם צְאוּ שְׁלֹשְׁתְּכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלֹשְׁתָּם: (ד) וַיֹּאמֶר יְהוָה פֶּתָאֵם אֵל מֹשֶׁה וְאֵל אֶהְרֹן וְאֵל מִרְיָם צְאוּ שְׁלֹשְׁתְּכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלֹשְׁתָּם: (ד) וְאָמַר יי בְּתַפְּחָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וּלְמִרְיָם פּוֹקוּ תְּלַתִּיכוֹן לְמִשְׁפַּן זְמַנָּא וּנְפִיקוּ תְּלַתִּיהוֹן:

(ה) וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אֶהְרֹן וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם: (ה) וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אֶהְרֹן וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם: (ה) וְאַתְגְּלִי יי בְּעַמּוּדָא דְעַנְנָא וְקָם בְּתַרְעָ מִשְׁכַּנָּא וְקָרָא אֶהְרֹן וּמִרְיָם וּנְפִיקוּ תְּרֵוּיָהוֹן:

(ו) וַיֹּאמֶר שְׁמְעוּ נָא דְבָרַי אִם יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם יְהוָה בְּמִרְאָה אֱלֹוֹ אֲתוּדַע בְּחִלּוּם אֲדַבֵּר בּוֹ: (ו) וַיֹּאמֶר שְׁמְעוּ נָא דְבָרַי אִם יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם יְהוָה בְּמִרְאָה אֱלֹוֹ אֲתוּדַע בְּחִלּוּם אֲדַבֵּר בּוֹ: (ו) וְאָמַר שְׁמְעוּ כְּעֹן פְּתָנְמִי אִם יִהוּן לְכוּן נְבִיאִיו אֲנָא יי בְּחֻזְוֹן אֲנָא מִתְגְּלִי לְהוּן בְּחִלְמִין אֲנָא מִמְלַל עַמְהוֹן:

(ז) לֹא כֵן עֲבַדִּי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נְאֻמָּן הוּא: (ז) לֹא כֵן עֲבַדִּי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נְאֻמָּן הוּא: (ז) לֹא כֵן עֲבַדִּי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי מְהִימָן הוּא:

(ח) פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידַת וּתְמִנַת יְהוָה יְבִיט וּמְדוּעָ לֹא יֵרְאֶתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדֵי בְּמֹשֶׁה: (ח) פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידַת וּתְמִנַת יְהוָה יְבִיט וּמְדוּעָ לֹא יֵרְאֶתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדֵי בְּמֹשֶׁה: (ח) מִמְלַל עִם מִלְלָנָא עַמִּיָּה בְּחֻזְוֹ וְלֹא בְּחֻזְוֹן וְדַמִּיָּת יִקְרָא דִּי מִסְתַּבֵּל וּמָא דִּי לֹא דְחִלְתוּן לְמַלְלָא בְּעַבְדֵי בְּמֹשֶׁה:

(ט) וַיִּחַר אֵף יְהוָה בָּם וַיִּלְךְ: (ט) וַיִּחַר אֵף יְהוָה בָּם וַיִּלְךְ: (ט) וַתְּקִיף רִגְזָא דִּי בְּהוּן וְאַסְתַּלַּק:

(י) וְהֶעֱנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל וְהִנֵּה מִרְיָם מִצְרַעַת פְּשֻׁלָּג וַיִּפֹּן אֶהְרֹן אֵל מִרְיָם וְהִנֵּה מִצְרַעַת: (י) וְהֶעֱנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל וְהִנֵּה מִרְיָם מִצְרַעַת פְּשֻׁלָּג וַיִּפֹּן אֶהְרֹן אֵל מִרְיָם וְהִנֵּה מִצְרַעַת: (י) וְעַנְנָא אֲסְתַּלַּק מֵעַלְוֵי מִשְׁכַּנָּא וְהָא מִרְיָם חֻזְרָא כְּתַלְגָּא וְאַתְפַּנִּי אֶהְרֹן לֹת מִרְיָם וְהָא סְגִירָא:

(יא) וַיֹּאמֶר אֶהְרֹן אֵל מֹשֶׁה בִּי אֲדַנִּי אֵל נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חֲטָאת אֲשֶׁר נִוְאלָנוּ וְאֲשֶׁר חֲטָאנוּ: (יא) וַיֹּאמֶר אֶהְרֹן אֵל מֹשֶׁה בִּי אֲדַנִּי אֵל נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חֲטָאת אֲשֶׁר נִוְאלָנוּ וְאֲשֶׁר חֲטָאנוּ: (יא) וְאָמַר אֶהְרֹן לְמֹשֶׁה בְּבֹנֵי רַבּוּנִי לֹא כְּעֹן תִּשּׁוּי עֲלָנָא חוּבָא דְאַסְפְּשָׁנָא וְדִי סְרַחְנָא:

(יב) אֵל נָא תְהִי כַּפֹּת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מִדְּחָם אִמּוֹ וַיֵּאכַל חֲצֵי בְשָׂרוֹ: (יב) אֵל נָא תְהִי כַּפֹּת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מִדְּחָם אִמּוֹ וַיֵּאכַל חֲצֵי בְשָׂרוֹ: (יב) לֹא כְּעֹן תְּתַרְחַק דָּא מִבִּינָנָא אֲרִי אֲחַתְנָא הִיא צְלִי כְּעֹן עַל בְּסָרָא מִיִּתָּא הָדִין דִּי בַּה וַיִּתְּסִי:

(יג) וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֵל יְהוָה לֵאמֹר אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ: (יג) וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֵל יְהוָה לֵאמֹר אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ: (יג) וְצְלִי מֹשֶׁה קְדָם יי לְמִימְרָא אֲלֵהָא בְּבָעוּ אֲסִי כְּעֹן יִתָּה:

(יד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל מֹשֶׁה וְאַבְיָה יָדְךָ יָדְךָ בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תִפְלֵם שְׁבַעַת יָמִים תִּסְגַּר שְׁבַעַת יָמִים מְחוּזָ לְמַחְנֶה וְאַחַר תֵּאֲסֹף: (יד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל מֹשֶׁה וְאַבְיָה יָדְךָ יָדְךָ בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תִפְלֵם שְׁבַעַת יָמִים מְחוּזָ לְמַחְנֶה וְאַחַר תֵּאֲסֹף: (יד) וְאָמַר יי לְמֹשֶׁה וְאַלּוֹ אֲבוּהָא מְנַזָּף גְּזִיף בַּה הֲלֹא תִתְפַּלֵּם שְׁבַעַת יָמִין תִּסְתַּגַּר שְׁבַעַת יָמִין מִבְּרָא לְמִשְׁרִיתָא וּבְתַר כֵּן תִּתְכַּנְּשׁ:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

(טו) וַתִּסְגַּר מִרְיָם מַחוּזַי לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים וְהָעַם לֹא נָסַע עַד הָאֶסָף מִרְיָם:
 (טו) וַתִּסְגַּר מִרְיָם מַחוּזַי לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים וְהָעַם לֹא נָסַע עַד הָאֶסָף מִרְיָם: (טו) וַאֲסַתְּגַרְת
 מִרְיָם מִבְּרֵא לְמִשְׁרִיתָא שִׁבְעָא יוֹמִין וְעָמְא לֹא נָטַל עַד דַּאֲתַבְּנֶשֶׁת מִרְיָם:
 (טז) וְאַחַר נָסְעוּ הָעָם מִחֲצֵרוֹת וַיִּחַנּוּ בְּמִדְבַּר פָּאָרָן: (טז) וְאַחַר נָסְעוּ הָעָם מִחֲצֵרוֹת
 וַיִּחַנּוּ בְּמִדְבַּר פָּאָרָן: (טז) וּבֵתֵר כּוּן נָטְלוּ עָמְא מִחֲצֵרוֹת וַיִּשְׂרוּ בְּמִדְבַּר דְּפָאָרָן:

רס"י

זמלבר פארן – קצרות התאורה זמלבר פארן
 היה ושם חנו ממסע זה:

(יז) והורד המשכן – כיון שנסע לגל יהודה נכנסו אהרן ובניו ופרקו את הפרכת וכסו זה את הארון שנא' (זמלבר 7) וזא אהרן ובניו זנסוע המחנה ובני גרשון ובני מררי פורקין המשכן וטוענין אותו בעגלות והארון וכלי הקדש של משא בני קהת עומדים מכוסין ונחונין על המוטות עד שנסע לגל מחנה ראובן ואח"כ ונסעו הקהתים:

(כא) נשאי המקדש – נושאי דברים המקודשים: והקימו את המשכן – בני גרשון ובני מררי שהיו קודמים להם מסע שני דגלים היו מקימין את המשכן כשהי' הענן שוכן וסימן החנייה נראה דגל מחנה יהודה והם חונים ועדיין בני קהת באים מאחריהם עם שני דגלים האחרונים היו בני גרשון ובני מררי מקימין את המקדש וכשצאים בני קהת מוצאים אותו על מכונו ומכניסין בו הארון והשלחן והמנורה והמזבחות וזהו משמעות המקרא והקימו מקימי המשכן אותו עד טרם בואם של בני קהת:

(כה) מאסף לכל המחנות – תלמוד ירושלמי לפי שהיה שבתו של דן מרובה באוכלוסין היה נוסע באחרונה וכל מי שהיה מאבד דבר היה מחזירו לו. אית מאן דאמר כתיבה היו מהלכין ומפיק לה מן (זמלבר 3) כאלו יחנו כן יסעו. ואית דאמרי כקורה היו מהלכין ומפיק לה מן מאסף לכל המחנות:

(כח) אלה מסעי – זה סדר מסעיהם: ויסעו – לא ביום ההוא נסעו:

(כט) חובב – (ספרי) הוא יתרו שנאמר (שופטים 7) מבני חובב חותן משה ומה ת"ל (שמות 3) ותבאנה אל רעואל אביהן מלמד

(7) ואם באחת יתקעו – הוא סימן למקרא הנשיאים שנא' ונועדו אליך הנשיאים ואף הן יעידתן אל פתח אהל מועד ומגזרה שזה הוא בא בספרי:

(ה) ותקעתם תרועה – סימן מסע המחנות תקיעה תרועה ותקיעה כך הוא נדרש בספרי מן המקראות היתרים (ר"ה ל7):

(ז) ובהקהיל את הקהל וגו' – לפי שהוא אומר והיו כך למקרא העדה ולמסע את המחנות מה מקרא העדה תוקע בשני כהנים ובשתייהן שנא' ותקעו בהן וגו' אף מסע המחנות בשתייהן יכול מה מסע המחנות תוקע ומריע ותוקע אף מקרא העדה תוקע ומריע ותוקע ומעתה אין חילוק בין מקרא העדה למסע את המחנות ת"ל ובהקהיל את הקהל וגו' לומר שאין תרועה למקרא העדה והוא הדין לנשיאים הרי סימן לשלשתם מקרא העדה בשתיים ושל נשיאים באחת וזו וזו אין בהם תרועה ומסע המחנות בשתיים ע"י תרועה ותקיעה:

(ח) ובני אהרן יתקעו – במקראות ובמסעות הללו:

(י) על עלתיכם – (ספרי ערכין יא) בקרבן כבור הכתוב מדבר: אני ה' אלהיכם – מכאן למדנו מלכיות עם זכרונות ושופרות שנא' ותקעתם הרי שופרות לזכרון הרי זכרונות אני ה' אלהיכם זו מלכיות וכו':

(יא) בחדש השני – נמצאת אתה אומר שנים עשר חודש חסר י' ימים עשו בחורב שהרי בראש חודש סיון חנו שם ולא נסעו עד עשרים באייר לשנה הבאה:

(יב) למסעיהם – כמשפט המפורש למסע דגליהם מי ראשון ומי אחרון:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

(לד) וענן ה' עליהם יומם – קצעה עננים כתובים במסעיהם ארבע מד' רוחות ואחד למעלה ואחד למטה ואחד לפנייהם מנמיד את הגבוה ומגביה את הגמוך והורג נחשים ועקרבים: מן המחנה – ממקום חנייתו:

(לה) ויהי בנסע הארץ – עשה לו סמניות מלפניו ומלאחריו לומר שאין זה מקומו ולמה נכתב כאן כדי להפסיק בין פורעניות לפורעניות וכו' כדאיתא בכל כתבי הקדש (שבת קטז): קומה ה' – לפי שהיה מקדים לפנייהם מהלך שלשת ימים היה משה אומר עמוד והמתן לנו ואל תתרחק יותר (תנחומא בזיקה ל): ויפוא אויביך – המכונסין: וינסו משנאיך – אלו הרודפים: משנאיך – אלו שונאי ישראל שכל השונא את ישראל שונא את מי שאמר והיה העולם שנא' (תהלים פג) ומשנאיך נשאו ראש ומי הם על עמך יערימו סוד:

(לו) שובה ה' – מנחם תרגמו לשון מרגוע וכן (ישעיה ל) בשובה ונחת תושעון: רצבות אלפי ישראל. מגיד שאין השכינה שורה בישראל פחותים משני אלפים ושתים רצבות:

(א) ויהי העם כמתאננים – (ספרי) אין העם אלא רשעים וכן הוא אומר (שמות יז) מה אעשה לעם הזה ואומר (ירמיה יג) העם הזה רע. וכשהם כשרים קרואים עמי שנא' (שמות ה) שלח עמי (מיכה ו) עמי מה עשיתי לך: כמתאננים – אין מתאננים אלא לשון עלילה מצדקשים עלילה האיד לפרוש מאחרי המקום וכן הוא אומר בשמשון (שופטים יד) כי תואנה הוא מצדק: רע באזני ה' – תואנה שהיא רעה באזני ה' שמתכוונים שחבא באזניו ויקניט אמרו אוי לנו כמה לבטנו בדרך הזה שלשה ימים שלח נחנו מענוי הדרך: ויחר אפו – אני הייתי מתכוין לטובתכם שהכנסו לארץ מיד: בקרה המחנה – צמוקאין שבהם לשפלות אלו ערב רב רבי שמעון בן מנסיא אומר בקאינים שבהם ובגדולים:

(ב) ויצעק העם אל משה – (ספרי) משל למלך בשר ודם שכעס על בנו והלך הבן אלל אוהבו של אביו ואמר לו אל ובקש עלי מאבא: ותשקה האש – (סס) שקעה במקומה בארץ

שהתינוקות קורין לאבי אביהן אבא ושמות הרבה היו לו יתרו ע"ש שיתר פרשה אחת בתורה חוצב על שחיבצ את התורה וכו': נסעים אנחנו אל המקום – (ספרי) מיד עד ג' ימים לנו נכנסין לארץ שבמסע זה הראשון נסעו ע"מ להכנס לארץ ישראל אלא שחטאו במתאוננים ומפני מה שתף משה עצמו עמהם שעדיין לא נגזרה גזרה עליו וכסבור שהוא נכנס:

(ג) אל ארצי ואל מולדתי – (ספרי) אם בשביל נכסי אם בשביל משפחתי:

(לח) אל נא תעזב – אין נא אלא לשון בקשה שלא יאמרו לא נתגייר יתרו מחבה סבור היה שיש לגרים חלק בארץ עכשיו שראה שאין להם חלק הניחם והלך לו: כי על כן ידעת חנתנו במדבר – כי נאה לך לעשות זאת על אשר ידעת חנתנו במדבר וראית נסים וגבורות שנעשו לנו: כי על כן ידעת – כמו על אשר ידעת כמו (בראשית לח) כי על כן לא נתתיה לשלה בני (שם יח) כי על כן עברתם (שם יט) כי על כן באו (שם לג) כי על כן ראיתי פניך: והיית לנו לעינים – לשון עבר כתרגומו. ד"א לשון עתיד כל דבר ודבר שיתעלם מעינינו תהיה מאיר עינינו. ד"א שתהא חביב עלינו כגלגל עינינו שנא' (דברים י) ואהבתם את הגר:

(לז) והיה הטוב הוא וגו' – מה טובה הטיבו לו אמרו כשהיו ישראל מחלקין את הארץ היה דושנה של יריחו ת"ק אמה על ת"ק אמה והניחוהו מלחלוק אמרו מי שיצנה בהמ"ק בחלקו הוא יטלנו וצין כך וצין כך נתנוהו לצני יתרו ליונדב בן רכב שנאמר ובני קני חותן משה עלו מעיר התמרים וגו' (שופטים א):

(לג) דרך שלשת ימים – מהלך שלשת ימים הלכו ביום אחד שהיה הקצ"ה חפץ להכניסם לארץ מיד: וארון ברית ה' נסע לפנייהם לדרך שלשת ימים – (ספרי) ב"ב יד) זה הארון היוצא עמהם למלחמה ובו שברי לוחות מונחים ומקדים לפנייהם לדרך שלשת ימים לתקן להם מקום חנייה:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

השי"ן לשון שמן הוא והשי"ן הנקודה בקמץ גדול ואינה נקודה בפתח קטן מפני שהוא סוף פסוק. ד"א לשד לשון נוטריקון ליש שמן דבש כעיסה הנלווה בשמן וקטופה דבש ותרגום של אונקלוס דמתרגם דליש במשחא נוטה לפתורו של דונש שהעיסה הנלווה בשמן לחלוחית שמן י"ש זה:

(י) זכה למשפחותיו – משפחות משפחות נאכפים וזוכים לפרסם תרעומתן בגלוי ורבותינו אמרו למשפחותיו על עסקי משפחות על עריות הנאסרות להם (ספרי):

(יב) כי תאמר אלי – שאתה אומר אלי שאתה בחיךק והיכן אמר לו כן (שמות לב) כך נחה את העם ואומר (שמות ו) ויורם אל בני ישראל ע"מ שיהיו סוקלים אתכם ומחרפים אתכם: על האדמה אשר נשבעת לאבותיו – אתה אומר לי לשאתם בחיךק:

(טו) ואם ככה את עשה לי – תשך כחו של משה כנקבה כשהראוהו הקב"ה הפורענות שהוא עתיד להביא עליהם על זאת אמר לפניו א"כ הרגני תחלה: ואל אראה ברעתי – ברעתם היה לו לכתוב אלל שכינה הכתוב וזה אחד מתקוני סופרים בתורה לכינוי ולתקון לשון:

(טז) אספה לי – הרי תשובה לתלונתך שאמרת לא אוכל אנכי לבדי והזקנים הראשונים היכן היו והלא אף במצרים ישבו עמם שנאמר (שמות ג) כך ואספת את זקני ישראל אלל באש תדערה מתו וראוים היו מסיני לכך דכתיב (שמות כד) ויחזו את האלהים שנהגו קלות ראש בנושך פתו ומדבר בפני המלך וזהו (שם) ויאכלו וישתו ולא ראה הקב"ה ליתן אצלות במתן תורה ופרע להם כאן: אשר ידעת כי הם וגו' – אותם שאתה מכיר שנתמנו עליהם שוטרים במצרים דעבודת פרך והיו מרחמים עליהם ומוכים על ידם שנא' (שמות ה) ויכו שוטרי בני ישראל עתה יתמנו בגדולתם כדרך שנלטערו בצרתן: ולקחת אותם – קחם דבצרים אשריכם שנתמניתם פרנסיים על בניו של מקום: והתילצו שם עמד – כדי שיראו ישראל וינהגו בהם גדולה וכבוד ויאמרו

שאינו חזרה לאחת הרמות היתה מקפלת והולכת כל אותה הרוח:

(ז) והאכפפף – אלו ערב רב שנאספו אליהם בצאתם ממצרים: וישבו – (שם) גם בני ישראל ויבכו עמהם: מי יאכלנו בשר – וכי לא היה להם בשר והלא כבר נאמר (שמות יב) וגם ערב רב עלה אתם ולאן ובקר וגו' וא"ת אכלום והלא בכניסתם לארץ נאמר (במדבר לב) ומקנה רב היה לבני ראובן וגו' אלל שמצדקשים עליהם:

(ה) אשר נאכל במצרים חנם – א"ת שמצריים נותנים להם דגים חנם והלא כבר נאמר (שמות ה) ותבן לא ינתן לכם אם תבן לא היו נותנים להם חנם דגים היו נותנים להם חנם ומהו אומר חנם חנם מן המלות (ספרי): את הקשאים – אמר ר' שמעון מפני מה המן משתנה לכל דבר חוץ מאלו מפני שהן קשים למניקות אומרים לאשה אל תאכלי שום וכלל מפני התינוק משל למלך וכו' כדאיתא בספרי: הקשאים – הם קוקומצרו"ש בלע"ז: אבטחים – בורק"ש: החאיר – כרישין פוריל"ש ותרגומו ית בולגיניא וכו':

(ו) אל המן עינינו – מן בשר מן בערב: (ז) והמן כזרע גד – מי שאמר זו לא אמר זו ישראל אומרים בלתי אל המן עינינו והקב"ה הכתיב בתורה והמן כזרע גד וגו' כלו' ראו באי עולם על מה מתלוננים בני והמן כך וכך הוא חסוב: כזרע גד – עגול כגידא זרע קוליינד"ר: דלח – שם אבן טובה קריסט"ל: (ח) שטו – אין שייט אלל לשון טיול אישצני"ר בלל עמל: וטחנו ברחים וגו' – לא ירד ברחים ולא בקדירה ולא במדוכה אלל משתנה היה טעמו לנטחנין ולנדוכין ולמבוסליו: צפרור – קדירה: לשד השמן – לחלוח של שמן כך פירשו דונש ודומה לו (תהלים לב) נהפך לשדי בחרבוני קיץ והלמ"ד יסוד נהפך לחלוחי בחרבוני קיץ ורבותינו פרשוהו לשון שדים אך אין ענין שדים אלל שמן וא"ל לומר לשד השמן לשון (דברים לב) וישמן ישורון שא"כ היה המ"ם נקוד קמ"ץ קטן וטעמו למטה תחת המ"ם עכשיו שהמ"ם נקוד פת"ח קטן (סגול) והטעם תחת

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

הכתוב. רבי שמעון אומר חס ושלום לא עלתה על דעתו של אותו לדיק כך מי שכתוב בו (שם יב) בכל ביתי נאמן הוא יאמר אין המקום מספיק לנו אלא כך אמר שש מאות אלף רגלי וגו' ואתה אמרת בשר אתן לחדש ימים ואח"כ תהרוג אותה גדולה כזו האין ובקר ישחט להם כדי שיהרגו ותהא אכילה זו מספקתן עד עולם וכי שבחך הוא זה אומרים לו לחמור טול כור שעורים ונחתוך ראשך השיבו הקב"ה ואם לא אתן יאמרו שקצרה ידי הטוב צעיקן שיד ה' תקצר צעיניהם יאבדו הם ומאה כיוצא בהם ואל תהי ידי קצרה לפניהם אפי' שעה אחת:

(כג) עתה תראה היקרך דברי – רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר אי אפשר לעמוד על הטפל מאחר שאינן מבקשים אלא עלילה לא מספיק להם סופן לדון אחריך אם אתה נותן להם בשר בהמה גסה יאמרו דקה בקשנו ואם אתה נותן להם דקה יאמרו גסה בקשנו חיה ועוף בקשנו דגים וחגבים בקשנו אמר לו א"כ יאמרו שקצרה ידי אמר לפניו הריני הולך ומפייסן אמר לו עתה תראה היקרך דברי שלא ישמעו לך הלך משה לפייסן (זה קאי גם לרש"י לעיל) אמר להם היד ה' תקצר (תהילים עח) הן הכה לור ויזבזב מים וגו' הגם לחם יוכל תת אמרו פשרה היא זו אין בו כח למלאות שאלתנו וזהו שנאמר ויאל משה וידבר אל העם כיון שלא שמעו לו ויאסף שבעים איש וגו':

(כה) ולא יספו – לא נתנבאו אלא אותו היום לבדו כך מפורש בספרי ואונקלוס תרגם ולא פסקין שלא פסקה נבואה מהם:

(כו) וישארו שני אנשים – (ספרי) מאותן שנבחרו אמרו אין לנו כדאין לגדולה זו: והמה בכתבים – במצוררים שבהם לסנהדרין ונכתבו כולם נקובים בשמות וע"י גורל לפי שהחשבון עולה ל"ב שבעים ששה לכל שצט ושצט חוץ משני שצטים שאין מגיע אליהם אלא חמשה חמשה אמר משה אין שצט שומע לי לפחות משצטו זקן אחד מה עשה נטל ע"ב פתקין וכתב על שבעים זקן ועל שנים חלק וברר מכל שצט ושצט ששה

חביצין אלו שנכנסו עם משה לשמוע דבור מפי הקב"ה (ספרי):

(יז) וירדתי – זו אחת מעשר ירידות הכתובות בתורה: ודברתי עמך – ולא עמהם: ואלכתי – כהרגומו וארבי כמו (שמות כד) ואל אלילי בני ישראל: ושמתי עליהם – למה משה דומה באותה שעה לנר שמונח ע"ג מנורה והכל מדליקין הימנו ואין אורו חסר כלום: ונשאו אתך – התנה עמהם על מנת שיקבלו עליהם טורח בני שהם טרחנים וסרבנים: ולא תשא אתה לבדך – (ספרי) הרי תשובה למה שאמרת לא אוכל אנכי לבדי:

(יח) התקדשו – הזמינו עצמכם לפורענות וכן הוא אומר (ירמיה יב) והקדישם ליום הריגה:

(כ) עד חדש ימים – זו בכשרים שמתמאין על מטותיהן ואח"כ נשמתם יוראה וברשעים הוא אומר הבשר עודנו בין שניהם כך היא שנויה בספרי אבל במכילתא שנויה חילוף הרשעים אוכלין ומטטעין שלשים יום והכשרים הבשר עודנו בין שניהם: עד אשר יאל מאפס – כהרגומו די תקולון ביה יהא דומה לכם כאילו אכלתם ממנו יותר מדאי עד שיואל ונגעל לחוץ דרך האף: והיה לכם לזרע – (ספרי) שתהיו מרחקין אותו יותר ממה שקרבתם וצדברי רבי משה הדרשן ראייתו שיש לשון שקורין לחרב זרע: את ה' אשר בקרבכם – אם לא שנטעתי שכינתי ציניכם לא גבה לצבכם ליכנס לכל הדברים הללו:

(כא) שש מאות אלף רגלי – לא חש למנות את הפרט שלשת אלפים היתרים. ור' משה הדרשן פירש שלא זכו אלא אותו שילאו ממזרים:

(כב) האין ובקר ישחט – (ספרי) זה א' מארבעה דברים שהי' רבי עקיבא דורש ואין רבי שמעון דורש כמותו רבי עקיבא אומר שש מאות אלף רגלי ואתה אמרת בשר אתן להם ואכלו חדש ימים האין ובקר וגו' הכל כמשמעו מי יספיק להם כענין שנאמר (ויקרא כה) ומלא כדי גאולתו ואיזו קשה זו או (במדבר כ) שמעו נא המורים אלא לפי שלא אמר צדקים חסך לו הכתוב ולא נפרע ממנו וזו של מריבה היתה בגלוי לפיכך לא חסך לו

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

מן האשה רבי נתן אומר מרים היתה צלל כפורה בשעה שנאל' למשה אללד ומידד מתנבאים במחנה כיון ששמעה לפורה אמרה אוי לנשותיהן של אלו אם הם נזקקים לנבואה שיהיו פורשין מנשותיהן כדרך שפירש בעלי ממני ומשם ידעה מרים והגידה לאהרן ומה מרים שלא נתכוונה לגנותו כך נענשה ק"ו למספר בגנותו של חזירו: האשה הכשית – (שם) מגיד שהכל מודים ביפיה כשם שהכל מודים בשחרותו של כושי: כושיית – בגימ' יפת מראה: על אדות האשה – על אדות גירושה: כי אשה כשית לקח – מה ת"ל אלל יך לך אשה נאה ביפיה ואינה נאה במעשיה במעשיה ולא ביפיה אבל זאת נאה בכל האשה הכשית – על שם נוייה נקראת כושיית כאדם הקורא את בנו נאה כושי כדי שלא תשלוט בו עין רעה: כי אשה כשית לקח – ועתה גרשה:

(ב) הרק אך – עמו לבדו דבר ה': הלל גם בנו דבר – ולא פירשנו מד"א:

(ג) ענו – שפל וסבלן:

(ד) פתאום – נגלה עליהם פתאום והם טמאים בדרך ארץ והיו לוועקים מים מים להודיעם שיפה עשה משה שפירש מן האשה מאחר שנגלית עליו שכינה תדיר ואין עת קבועה לדבור: לאו שלשחם – מגיד ששלתן נקראו בדבור אחד מה שא"ל לפה לומר ולאזן לשמוע:

(ה) בעמוד ענן – (שם) יאל יחידי שלא כמדת בשר ודם מלך בשר ודם כשיואל למלחמה יואל באוכלוסין וכשיואל לשלום יואל במועטים ומדת הקב"ה יואל למלחמה יחידי שנאל' (שמות טו) ה' איש מלחמה ויואל לשלום באוכלוסין שנאמר (תהלים סח) רכב אלהים רבותים אלפי שנאן: ויקרא אהרן ומרים – שיהיו נמשכין ויואלין מן החצר לקראת הדבור: ויאלו שניהם – ומפני מה משכן והפרידן ממשה לפי שאומרים מקלת שבו של אדם בפניו וכולו שלל בפניו וכן מצינו בנח שלל בפניו נאמר (בראשית ז) איש לדיק תמים ובפניו נאמר (שם) כי אותך ראיתי לדיק לפני ד"א שלל ישמע בניפתו של אהרן:

והיו ע"ב אמר להם טלו פתקים מתוך קלפי מי שעלה בידו זקן נתקדש ומי שעלה בידו חלק ח"ל המקום לא חפץ בד:

(כז) וירץ הנער – י"א גרשום בן משה היה:

(כח) כללם – (סנהדרין ו) הטל עליהם רכיב רבור והם כלים מאליהם (ספרי) ד"א תנס אל בית הכלל לפי שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכנים את ישראל לארץ:

(כט) המקנא אתה לי – הקנאי אתה לי הקנאתי אתה מקנא: לי – כמו בשבילי כל לשון קנאה אדם הנותן לב על הדבר או לנקום או לעזור אנפרמנט"ט בלע"ז אוחז בעובי המשא:

(ל) ויאסף משה – מפתח אהל מועד: אל המחנה – נכנסו איש לאלו: ויאסף – לשון כניסה אל הבית כמו (דברים כב) ואספתו אל תוך ביתך ואב לכולם (תהלים לט) יאבור ולא ידע מי אוספם מלמד שלא הביא עליהם פורענות עד שנכנסו הצדיקים איש לאלו (ספרי):

(לא) ויגז – ויפריח וכן (תהלים ט) כי גז חיש וכן (נחום א) נגוזו ועבר: ויטש – ויפשוטו כמו (שמאל א' ל') והנה נטושים על פני כל הארץ (יחזקאל כט) ונטשתך המדברה וכאמתים – פורחות בגובה עד שהן כנגד לבו של אדם כדי שלא יהא טורח באסיפתן לא להגביה ולא לשחות (ספרי):

(לב) הממעטו – מי שאסף פחות מכולם העללים והחגרים אסף עשרה חמרים וישטחו – עשו אותן משטיחין משטיחין:

(לג) טרם יכרת. כתרומתו עד לא פסק ד"א אינו מספיק לפוסקו בשנינו עד שנשמתו יולאה:

(א) ותדבר – (ספרי) אין דבור בכל מקום אלל לשון קשה וכן הוא אומר (בראשית מב) דבר האיש אדוני הארץ אתנו קשות ואין אמירה בכל מקום אלל לשון תחנונים וכן הוא אומר (בראשית יט) ויאמר אל נא אחי תרעו (במדבר יב) ויאמר שמעו נא דברי כל נא לשון בקשה ותדבר מרים ואהרן – (ספרי) היא פתחה בדבור תחילה לפיכך הקדימה הכתוב תחלה ומנין היתה יודעת מרים שפירש משה

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

(זרעית לז) כי אחינו בשרנו הוא ולפי משמעו אף הוא נראה כן אין ראוי ללחם להניח את אחרותו להיות כמת: אשר בלחמו – מאחר שיכל זה מרחם אמו של זה שיש כח בידו לעזור ואינו עוזרו הרי נאכל חיי בשרו שאחיו בשרו הוא. ד"א אל נא תהי כמת (ספרי) אם אינך רופאה בתפלה מי מקיירה ומי מטהרה אני א"א לראותה שאני קרוב ואין קרוב רואה את הנגעים וכהן אחר אין בעולם וזהו אשר בלחמו מרחם אמו:

(יג) אל נא רפא נא לה – בל החתוב ללמדך דרך ארץ שהשואל דבר מחזירו כריך לומר שנים או שלשה דברי תחנונים ואחר כן יבקש שאלותיו: לאמר – מה ת"ל אמר לו השיבני אם אתה מרפא אותה אם לאו עד שהשיבו ואזיה ירק ירק וגו' רבי אלעזר בן עזריה אומר בל' מקומות בקש משה מלפני הקב"ה להשיבו אם יעשה שאלותיו אם לאו כיולא בו (שמות ו) וידבר משה לפני ה' לאמר וגו' (ספרי) מה ת"ל לאמר השיבני אם גואלם אתה אם לאו עד שהשיבו עתה תראה וגו' כיולא בו (במדבר כז) וידבר משה אל ה' לאמר יפקד ה' אלהי הרחות לכל בשר. כיולא בו (דברים ג) ואתחנן אל ה' צעת ההיא לאמר השיבו רב לך: רפא נא לה – מפני מה לא האריך משה בתפלה שלא יהיו ישראל אומרים אחרותו עומדת בצרה והוא עומד ומרבה בתפלה (ד"א שלא יאמרו ישראל בשביל אחרותו הוא מאריך בתפלה אבל בשבילנו אינו מאריך בתפלה):

(יד) ואזיה ירק ירק בפניה – ואם אזיה הראה לה פנים זועפות הלל תכלס שבעת ימים (ב"ק כה) קל וחומר לשכינה י"ד יום אלל דיו לבא מן הדיו להיות כנדון לפיכך אף בנזיפתי תסגר שבעת ימים: ואחר תאסף – אומר אני כל האסיפות האמורות במזמורים על שם שהוא משולח מחוץ למחנה וכשהוא נרפא נאסף אל המחנה כתוב בו אסיפה לשון הכנסה:

(טו) והעם לא נסע. (סוטה ט) זה הכבוד חלק לה המקום בשביל שעה אחת שנתעכבה

(ו) שמעו נא דברי – אין נא אלל לשון בקשה: אם יהיה נביאכם – אם יהיו לכם נביאים: ה' במראה אליו אתודע – שכינת שמי אין נגלית עליו באספקלריא המאירה אלל בחלום וחזיון:

(ח) פה אל פה – (ספרי) אמרתי לו (הוכרח לפרש כד לחלו כפשוטו שפה אל פה הוזכר לשבח דא"כ ה' אז פה אל פה ממך כפשוטו. וזה א"א דהא כתיב בסוף נשא מדבר אליו וע"ש ברש"י. אלל פא"פ פירשו אמרתי לו לפרוש כו' ופה אל פה לאו דוקא אלל ר"ל בהדיא ודו"ק) לפרוש מן האשה והיכן אמרתי לו בסיני (דברים ה) לך אמור להם שובו לכם לאהליכם ואתה פה עמוד עמדי: ומראה ולל בחידות – ומראה זה מראה דבור שאני מפרש לו דברי במראות פנים שבו ואינו סותמו לו בחידות כענין שנאמר ליחזקאל (יחזקאל יז) חוד חידה וגו' יכול מראה שכינה ת"ל (שמות לג) לא תוכל לראות את פני: ותמנת ה' יביט – זה מראה אחרים כענין שנאמר (שם) וראית את אחרותי: בעבדי במשה – אינו אומר בעבדי משה אלל בעבדי במשה בעבדי אף ע"פ שאינו משה אפילו אינו עבדי כדאי הייתם לירא מפניו וכ"ש שהוא עבדי ועבד מלך מלך היה לכם לומר אין המלך אזהבו חנם (ספרי תנחומא) ואם תאמרו אינו מכיר במעשיו זו קשה מן הראשונה:

(ט) ויחר אף ה' צם וילך – מאחר שהודיעם סרחונם גזר עליהם נדוי קל וחומר לבשר ודם שלא יבעוס על חזירו עד שיודיענו סרחונו: (י) והענן סר – ואח"כ והנה מרים מזורעת כשגב משל למלך שאמר לפדגוג רדה את בני אבל לא תרדנו עד שאלך מאלך שרחמי עליו:

(יא) נואלנו – כתרומנו לשון אויל:

(יב) אל נא תהי – אחרתנו זו: כמת – שהמזרע חשוב כמת מה מה מטמא בביאה אף מזרע מטמא בביאה: אשר בלחמו מרחם אמו – אמו היה לו לומר אלל שכינה הכתוב וכן חיי בשרו חיי בשרנו היה לו לומר אלל שכינה הכתוב אשר מאחר שיכלא מרחם אמו היא לנו כאילו נאכל חיי בשרנו כענין שנאמר

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

למשה כשהושלך ליאור שגא' (שמות 3) ותחלצ' אחרתו מלחוק וגו':

נביא – זכריה פרק ב' ד'

(ד) רָנִי וּשְׂמַחִי בַת צִיּוֹן כִּי הִנְנִי בָא וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְךָ נָאִם יְהוָה: (ט) וְנָלוּ גוֹיִם רַבִּים אֶל יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיוּ לִי לְעָם וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְךָ וַיְדַעַת כִּי יְהוָה צָבָאוֹת שְׁלַחְנִי אֵלֶיךָ: (י) וְנָחַל יְהוָה אֶת יְהוּדָה חֶלְקוֹ עַל אֲדַמַּת הַקֹּדֶשׁ וּבָחַר עוֹד בִּירוּשָׁלַם: (יא) הִס כָּל בָּשָׂר מִפְּנֵי יְהוָה כִּי גַעוֹר מִמְעוֹן קִדְשׁוֹ: (כ) וַיִּדְאַנֵּי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עִמָּד לִפְנֵי מַלְאָךְ יְהוָה וְהִשְׁטָן עִמָּד עַל יְמִינוֹ לְשֹׁטְנוֹ: (כב) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשֹּׁטָן יִגְעֹר יְהוָה בְּךָ הַשֹּׁטָן וַיִּגְעֹר יְהוָה בְּךָ הַבַּחֲר בִּירוּשָׁלַם הַלּוֹא זֶה אֹדֶר מִצֵּל מְאֹשׁ: (כג) וַיְהוֹשֻׁעַ הָיָה לְבָשׁ בְּגָדִים צוּאִים וְעִמָּד לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ: (כד) וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֶל הָעֹמְדִים לִפְנֵי לֵאמֹר הֲסִירוּ הַבְּגָדִים הַצּוּאִים מֵעַלְיֹו וַיֹּאמֶר אֲלֵיו רְאֵה הָעֵבֶרְתִּי מֵעַלְיָךְ עוֹנָךְ וְהַלְבַּשׁ אֶתְךָ מִחֻלְצוֹת: (כה) וַאֲמַר יְשִׁימוּ צְנִיף טְהוֹר עַל רֹאשׁוֹ וַיְשִׁימוּ הַצְּנִיף הַטְּהוֹר עַל רֹאשׁוֹ וַיִּלְבְּשֵׁהוּ בְּגָדִים וּמַלְאָךְ יְהוָה עִמָּד: (כו) וַיַּעַד מַלְאָךְ יְהוָה בִּיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: (כז) כֹּה אָמַר יְהוָה צָבָאוֹת אִם בְּדַרְכֵי תֵלֶךְ וְאִם אֶת מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר וְגַם אֶתְּךָ תִּדְרִין אֶת בֵּיתִי וְגַם תִּשְׁמֹר אֶת חֻצְרֵי וְנָתַתִּי לְךָ מִהַלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה: (כח) שָׁמַע נָא יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֶתְּךָ וְרַעֲיָךְ הַיֹּשְׁבִים לִפְנֵיךָ כִּי אֲנִשִּׁי מוֹפֶת הַמָּה כִּי הִנְנִי מְבִיא אֶת עַבְדֵי צְמַח: (כט) כִּי הִנֵּה הָאָבֶן אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ עַל אָבֶן אַחַת שְׁבַעָה עֵינַיִם הִנְנִי מִפְּתַח פֶּתַחָה נָאִם יְהוָה צָבָאוֹת וּמִשְׁתִּי אֶת עוֹן הָאָרֶץ הַהִיא בַּיּוֹם אֶחָד: (ל) בַּיּוֹם הַהוּא נָאִם יְהוָה צָבָאוֹת תִּקְרְאוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ אֶל תַּחַת גֹּפֶן וְאֶל תַּחַת תְּאֵנָה: (לא) וַיֵּשֶׁב הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיַּעֲדֵנִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר יַעוֹר מִשְׁנָתוֹ: (לב) וַיֹּאמֶר אֵלַי מַה אַתָּה רֹאֵה וַיֹּאמֶר {וַאֲמַר} רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה וְגִלְהָה עַל רֹאשָׁהּ וְשְׁבַעָה נִרְתִּיָה עָלֶיהָ שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוֹצְקוֹת לְנֵרוֹת אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁהּ: (לג) וְשָׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִיְמִין הַגִּלְהָה וְאֶחָד עַל שְׂמֹאלָהּ: (לד) וַאֲעַן וַאֲמַר אֶל הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי לֵאמֹר מַה אֵלֶּה אֲדֹנָי: (לה) וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי הַלּוֹא יָדַעְתָּ מַה הַמָּה אֵלֶּה וַאֲמַר לֹא אֲדֹנָי: (לו) וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר זֶה דְבַר יְהוָה אֶל זְרַבְבָּל לֵאמֹר לֹא בַחִיל וְלֹא בְכַח כִּי אִם בְּרוּחִי אָמַר יְהוָה צָבָאוֹת: (לז) מִי אַתָּה הֵר הַגָּדוֹל לִפְנֵי זְרַבְבָּל לְמִישֹׁר וְהוֹצִיא אֶת הָאָבֶן הַרְאֵשָׁה תְּשִׂאוֹת חֵן חֵן לָהּ:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

משנה – אהלות פרק י'

(א) אָרְבָּה שְׁהִיא בְּתוֹךְ הַבַּיִת וַיֵּשׁ בָּהּ פּוֹתַח טַפַּח, טַמְאָה בַּבַּיִת, כְּנֶגֶד אָרְבָּה טְהוֹר. טַמְאָה כְּנֶגֶד אָרְבָּה, הַבַּיִת טְהוֹר. הַטַּמְאָה בֵּין בַּבַּיִת וּבֵין כְּנֶגֶד אָרְבָּה, נָתַן אֶת רִגְלוֹ מִלְמַעְלָן, עָרַב אֶת הַטַּמְאָה. מִקְצַת טַמְאָה בַּבַּיִת וּמִקְצַתָּהּ כְּנֶגֶד אָרְבָּה, הַבַּיִת טָמֵא, וּכְנֶגֶד הַטַּמְאָה טָמֵא:

רע"ב – (א) ארובה שהיא בתוך הבית – מלמעלן – על פי הארובה: עירב את ומגולה לאויר שאין עליה גג מלמעלה: כנגד ארובה טהור – כלים המונחים למטה בצרף כנגד הארובה ורואים פני הרקיע, טהורים:

(ב) אֵין בְּאָרְבָּה פּוֹתַח טַפַּח, טַמְאָה בַּבַּיִת, כְּנֶגֶד אָרְבָּה טְהוֹר. טַמְאָה כְּנֶגֶד אָרְבָּה, הַבַּיִת טְהוֹר. הַטַּמְאָה בַּבַּיִת, נָתַן אֶת רִגְלוֹ מִלְמַעְלָן, טְהוֹר. הַטַּמְאָה כְּנֶגֶד אָרְבָּה, נָתַן אֶת רִגְלוֹ מִלְמַעְלָן, רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא. וְחַכְמִים אוֹמְרִים, אִם טַמְאָה קִדְמָה אֶת רִגְלוֹ, טָמֵא. וְאִם רִגְלוֹ קִדְמָה אֶת הַטַּמְאָה, טְהוֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, שְׁתֵּי רִגְלָיִם זֹו עַל גַּב זֹו שֶׁקִּדְמוֹ אֶת הַטַּמְאָה, מִשְׁדֵּךְ הָרֵאשׁוֹן אֶת רִגְלוֹ וְנִמְצָא רִגְלוֹ שֶׁל שְׁנֵי שָׁם, טְהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁקִּדְמָה רִגְלוֹ שֶׁל רֵאשׁוֹן אֶת הַטַּמְאָה:

הטומאה: שתי רגלים זו על גב זו – של שני אנשים, ונתן הראשון רגלו על פי הארובה ורגל של שני מונחת על רגלו של ראשון, ואחר כך נכנסה טומאה צבית תחת הארובה, ואחר כך הסיר הראשון את רגלו ונמצאת רגל השני מונחת על פי הארובה, אע"פ ששני זה האהיל על הטומאה כשהסיר הראשון את רגלו, השני טהור, מפני שקדמה רגלו של ראשון את הטומאה. ואין הלכה כר' שמעון ולא כר' מאיר:

רע"ב – (ב) אין בארובה פותח טפח – הא קא משמע לן דאפילו בפחות מטפח לא ארמינן בטומאה לבד: נתן את רגלו – טהור הנותן. דכסתום דמי לגביה. שאין טומאה נכנסת לאוהל ולא יוראה ממנו בפחות מפותח טפח: אם טומאה קדמה את רגלו טמא – שהרי בעת שנתן רגלו האהיל על הטומאה: ואם רגלו קדמה את הטומאה טהור – שקודם שבאה הטומאה כבר נעשה אוהל סתום ובשעה שנכנסת בו הטומאה אין סם בארובה פותח טפח כדי שהלא ממנו

(ג) מִקְצַת טַמְאָה בַּבַּיִת וּמִקְצַתָּהּ כְּנֶגֶד אָרְבָּה, הַבַּיִת טָמֵא, וּכְנֶגֶד הַטַּמְאָה טָמֵא, דְּבַרִּי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, הַבַּיִת טָמֵא, כְּנֶגֶד הַטַּמְאָה טְהוֹר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אִם יֵשׁ בְּטַמְאָה כְּדֵי שֶׁתַּחֲלַק וְתִטְמֵא אֶת הַבַּיִת וְתִטְמֵא כְּנֶגֶד הַטַּמְאָה, טָמֵא. וְאִם לֹאוּ, הַבַּיִת טָמֵא, כְּנֶגֶד הַטַּמְאָה טְהוֹר:

רע"ב – (ג) כנגד ארובה – בארובה שאין זה פותח טפח: וכנגד הטומאה טמא – היינו המאהיל על הטומאה: כדי שתחלק –

(ד) אָרְבּוֹת זֹו עַל גַּב זֹו וַיֵּשׁ בָּהֶן פּוֹתַח טַפַּח, טַמְאָה בַּבַּיִת, כְּנֶגֶד אָרְבּוֹת טְהוֹר. טַמְאָה כְּנֶגֶד אָרְבּוֹת, הַבַּיִת טְהוֹר. הַטַּמְאָה בֵּין בַּבַּיִת וּבֵין כְּנֶגֶד

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

אַרְבּוֹת, נָתַן דְּבַר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טְמֵאָה, בֵּין מְלִמְעָלָן בֵּין מְלִמְטָן, הַכֹּל טְמֵא. וְדְבַר שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל טְמֵאָה, מִמְּנוֹ וּלְמִטָּן, טְמֵא. מִמְּנוֹ וּלְמִעָלָן, טְהוֹר:

המקבל טומאה היא ואין חוץ בפני הטומאה שבבית, רואין אותו כאילו הוא נתון צפי הארובה העליונה ועירב את הטומאה: ממנו ולמטן טמא – דנעשה אוהל סתום וכל מה שבתוכו טמא: ממנו ולמעלן טהור – דחוץ בפני הטומאה:

רע"ב – (7) ארובות זו על גב זו – כגון שיש ארובה בין בית לעליה ויש עוד ארובה אחרת בגג העליה מכוונת כנגדה, ובכל אחת ואחת פותח טפה: בין מלמעלן – בארובה העליונה: בין מלמטן – בארובה התחתונה: הכל טמא – אפילו מה שבעלייה, אע"פ שנתן בתחתונה ולא בעליונה, לכיון לדבר

(ח) אין בארבות פותח טפה, טמאה בבית, כנגד ארבות טהור. טמאה כנגד ארבות, הבית טהור. הטמאה בבית, נתן בין דבר שהוא מקבל טמאה בין דבר שאינו מקבל טמאה, בין מלמעלן בין מלמטן, אין טמא אלא התחתון. הטמאה כנגד ארבות, נתן דבר שהוא מקבל טמאה, בין מלמעלן בין מלמטן, הכל טמא. ודבר שאינו מקבל טמאה, בין מלמעלן בין מלמטן, אין טמא אלא תחתון:

לכיון לטומאה כנגד ארובות ודבר טמא אינו חוץ, רואין אותו כאילו הוא נתון צפי הארובה העליונה ועירב את הטומאה:

רע"ב – (ה) אין טמא אלא התחתון – ליון לטומאה צבית שלא כנגד ארובה, אין טומאה יולאה בפחות מטפת, וטהרה העלייה אע"פ שארובה של עלייה סתומה: הכל טמא –

(ו) ארבה שהיא בתוך הבית וקדרה נתונה תחתיה שאם תעלה אין שפתותיה נוגעות בארבה, טמאה תחתיה, בתוכה או על גבה, טמאה בוקעת ועולה, בוקעת ויורדת. היתה גבוהה מן הארץ טפה, טמאה תחתיה, או בבית, תחתיה והבית, טמא. תוכה וגבה, טהור. בתוכה או על גבה, הכל טמא:

שבקדירה טמא ואפילו שלא כנגד הטומאה: תחתיה והבית טמא – שהקדירה מאללת על הטומאה הואיל וגבוהה טפה: תוכה וגבה טהור – שהקדירה חולקת בפני הטומאה ומאללת עס דפנות אהל: בתוכה או על גבה הכל טמא – תוכה וגבה ותחתיה והבית, לטומאה שעל גבה בוקעת תחתיה, והרי גבוהה טפה, ושם אין מאללת כיון לקדירה טמאה:

רע"ב – (ו) ארובה – שהיא רואה את האויר: וקדרה נתונה תחתיה – בארץ כנגד הארובה, ואינה רחבה כל כך שאם תעלה כנגד הארובה שיהיו שפתותיה נוגעות בארובה אלא יולאת ונכנסת צריות: טומאה בוקעת ועולה – והבית טהור, וכל המאהיל עליה שלא כנגד הטומאה טהור. אבל כנגד הטומאה טמא. דאע"ג דאין כלי חרס מיטמא מגבו, הכא לטומאה בוקעת, תוכה נמי טמא אע"ג לטומאה תחתיה. וכל מה

(ז) היתה נתונה בצד האסקפה שאם תעלה היא נוגעת במשקוף פותח טפה, טמאה תחתיה, בתוכה או על גבה, טמאה בוקעת ועולה, בוקעת ויורדת. היתה גבוהה מן הארץ טפה, טמאה תחתיה או בבית, תחתיה והבית טמא, תוכה וגבה טהור. בתוכה או על גבה, הכל טמא. שאם תעלה אינה נוגעת

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

בְּשִׁקּוֹף פּוֹתַח טַפַּח, אוּ מְדַבֶּקֶת בְּשִׁקּוֹף, טַמְאָה תַחֲתֶיהָ, אִין טַמְא אֶלְא תַחֲתֶיהָ:

ממנה לפנים שמציא את הטומאה לבית: תוכה וגבה טהור – לנכולת עם דופן הבית: הכל טמא – לנטמאה הקדירה ואינה חולקת, ורואין את הטומאה כאילו היא תחתיה והבית טמא: או מודבקת – שאין הקדירה תחת המשקוף כלל אלא למעלה דבוקה צד המשקוף ואין רוחב דביקתה טפח: אין טמא אלא תחתיה – כיון דליכא טפח תחת המשקוף, אין מציא טומאה לבית, והבית ותוכה וגבה הכל טהור:

רע"ב – (ז) היתה נתונה – הקדירה קאי: צד האסקופה – שהיתה מונחת על האסקופה מבחוץ ומשוכה לפנים כל כך שאם תעלה יש ממנה טפח תחת המשקוף, וכגון שהקדירה רחבה מלמטה הרבה וזרה מלמעלה כלפי פיה, דכי קיימא טפח תחת המשקוף עדיין כל פיה לחוץ: טומאה תחתיה – צלולה איירי: בוקעת ועולה – והבית טהור. וכגון שהטומאה מן המשקוף ולחוץ. דאי בטפח המשוך לפנים, היה הבית טמא: תחתיה והבית טמא – כיון דליכא טפח

גמרא – גדה דף כא' ע"ב

בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא הרואה דם בשפופרת מהו בבשרה אמר רחמנא ולא בשפופרת או דלמא האי בבשרה מיבעי ליה שמטמאה מבפנים כבחוץ אמר ליה בבשרה אמר רחמנא ולא בשפופרת דאי בבשרה מבעי ליה שמטמאה מבפנים כבחוץ אם כן נימא קרא (בבשר) מאי בבשרה שמע מינה תרתי והאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי המפלת חתיכה קודעה אם יש בה דם אגור טמאה ואם לאו טהורה הכי השתא התם דרכה של אשה לראות דם בחתיכה הכא אין דרכה של אשה לראות דם בשפופרת:

רש"י על הגמרא

שילא מן המקור לפרוזדור והעמידו כותליה מיד היא מטמאה משא"כ צבזב ובעל קרי לאין מטמאין עד שתלא טומאתן לחוץ: אם יש בה דם אגור כו' – ומאי שנא משפופרת: דרכה של אשה לראות דם בחתיכה – הלכך בצערה קרינא ביה למין צמינו לא חייץ:

בשפופרת – הכניסה קנה חלול באותו מקום ונמצא בתוכו דם: בצערה – דם יהיה זוכה בצערה שילא דרך כותלי בית הרחם ואין מפסיק והאי קרא צנדה כתיב ופרקה שניה נאמרה צנדה (ויקרא טו) ואשה כי יזוב זוב דמה וגו': שמטמאה בפנים כבחוץ – מאחר

זוהר – ויקהל דף רג' ע"א

פֶּתַח רַבִּי יִצְחָק אֲבִתְרִיהּ וְאָמַר, (שמות לח) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲמַאי בְּנִישׁ לֹון. בְּגִין לְמִמְסַר לֹון שַׁבַּת בְּמִלְקָדְמִין, דְּהָא

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ו'

בְּקִדְמִיתָא עַד לָא עֲבָדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵת עֲגָלָא, מָסַר לֹוֹן אֶת הַשַּׁבָּת. וְדָא אִיהוּ דְלָא נְטָרוּ אֵינּוֹן עֲרַב רַב. כִּיֹּון דְשָׁמְעוּ בְּיַד וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ וְאָנּוּ מֶלֶךְ דָּא אֲתַמְנַע מִינָן, מִיַּד (שְׁמוֹת ל"ב) וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן וְגוֹ', וְאֲתַמְשְׁכוּ סִגְיָאִין אֲבַתְרִייהוּ. לְבַתֵּר דְּמִיתוּ אֵינּוֹן דְּמִיתוּ, כְּנִישׁ מִשָּׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדִייהוּ, וַיְהִי לֹוֹן שַׁבָּת כְּמִלְקָדְמִין, הֲדָא הוּא דְכָתִיב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגוֹ':

לָא תִבְעֵרוּ אִישׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם, הֲכָא אִית רְזָא דְרָזִין, לְאֵינּוֹן דִּידְעֵי חֲכָמָתָא עַלְאָה, רְזָא דְשַׁבָּת הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אֲבָל רְזָא דָּא, אֲתַמְסָר לְחַפְיָמִי עַלְיוֹנִין, דְּהָא שַׁבָּת רְזָא עַלְאָה הוּא:

הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פ"ט

(ד) אחד נתן את האור ואחד נתן את העצים ואחד נתן את הקדרה ואחד נתן את המים ואחד נתן את הבשר ואחד נתן את התבלין ובא אחר והגיס כולם חייבים משום מבשל שכל העושה דבר מצרכי הבישול הרי זה מבשל אבל אם שפת אחד את הקדרה תחילה ובא אחר ונתן את המים ובא אחר ונתן את הבשר ובא אחר ונתן את התבלין ובא אחר ונתן את האור ובא אחר ונתן עצים על האור ובא אחר והגיס שנים האחרונים בלבד חייבין משום מבשל:

(ה) הניח בשר על גבי גחלים אם נצלה בו כגרוגרת אפי' בשנים ושלושה מקומות חייב לא נצלה בו כגרוגרת אבל נתבשל כולו חצי בישול חייב נתבשל חצי בישול מצד אחד פטור עד שיהפך בו ויתבשל חצי בישול משני צדדיו שכח והדביק פת בתנור בשבת ונזכר מותר לו לרדותה קודם שתאפה ויבוא לידי מלאכה:

לע"נ:

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.